

bez obzira što je pristojno novčano plaćen. Poticaji kladuškim elitama u imenima **Admil Mulalić** (1965), **Sejfo Mustafić** (1949), **Enver Murgić** (1948)... iz dijaspore, sa sjeveroameričkog kontinenta, polovinom prve decenije 21. stoljeća, da se povodom 20-godišnjice pojave prve monografije pripremi i publikuje „drugo izdanje“ su ignorisani. Pripadnici kladuških kulturnih elita novijeg doba, poslije 1995., u imenima **Eršef Hadžić** (1956), **Enver Murgić** (1948), **Zlatko Dizdarević** (1954), kao i članovi Upravnog odbora Javne ustanove Centar za kulturu i obrazovanje „Zuhdija Žalić“ u imenima **Fikret Abdić-Toda**, **Hasan Bekanović**, **Agan Miljković**, **Ešefa Okanović** nisu smatrali svojim „predmetom poslovanja“, između ostalog, da se sistematizuju i verificiraju „nedostaci-praznine“ postojeće monografije i pokrenu procedure pripreme druge, novog imena i-ili...

Tokom kolokvijalnih razgovora među pripadnicima intelektualnih krugova bajkovite Čaršije kao bitni „nedostaci - praznine“ kladuškog „vremeplova“ iz 1986. u autorstvu i redakciji uvaženog, poznatog i priznatog publiciste Ravlića, mogle bi se formulisati, kao npr.: previše povijesne jalovine iz (pred)osmanskog doba, epike i sličnih tekstova; veoma skromna zastupljenost vjerskog života; preobimna prisutnost Drugog svjetskog rata i herojstava općenito; mršav osvrt na Cazinsku bunu 1950., prešućivanja činjenica o žrtvama općenito; površnost prezentacije elektrifikacije, prihvatanja agrotehničkih dostignuća u poljoprivredi i stočarstvu; začetak i razvoj ideje o industrijalizaciji (zašto baš tekstilna industrija) Velike Kladuše; motorizacija Kladuščana 1970 -tih, ekspanzija privatne i dru-

U „Monografiji Velike Kladuše“ bilo je previše jalovine iz (pred)osmanskog doba

štvene stambene izgradnje; pripreme prvog Prostornog plana (1986.-2000.); mostovi na kladuškim rijekama; prva prečišćavanja otpadnih voda; prve regulacije Kladušnice; manjkavost dokumentaciono statističkih pokazatelja-baze podataka; previše „opjevavanja“ privrednih dostignuća, majskih paradiranja, ideologije,...; premalo „živih riječi“ Kladuščana; ignorisanje legendi iz „naroda“; prešućivanje književnih ostvarenja...

Monografija nije ni spomenula objektivno realne „tajne“ kladuškog „privrednog čuda“ (početni kapital, klade, stoku, pak-centar, kafu, jeftin kukuruz, pogodnosti uvjeta privređivanja i tržišta...) već je „preforsirala“ subjektivne snage.

Još nije razjašnjeno zašto je uloga Kladuščana u stvaranju monografije bila svedena pretežno na sakupljanje građe. Kladuša je tada imala solidnu kadrovsku osnovu pa je i participacija Kladuščana u izradi svoje „monografije“ mogla biti zapaženija i konkretnija! Žalosna je činjenica da Kladuščani sa mandatima u politici, kulturi, obrazovanju, gospodarstvu nisu polovi-

nom prve decenije 21. stoljeća pokazali interes da se pristupi pripremama drugog izdanja „monografije“. Konkretne ideje oko „monografije“ vodosnabdjevanja, drugog izdanja monografije Kladuše su ignorisane i od direktora Centra za kulturu i direktora JP „Vodovod i kanalizacija“ tokom 2016.

Kladuške strategije

Aktivnosti na prvoj *Strategiji razvoja Velike Kladuše za period 2007.-2017.* započele su potpisom Ugovora sa OSCE-om 30.12.2005. Slijedilo je formiranje Komisije za planiranje općinskog razvoja sa 14 članova kojim je operativno rukovodio Mirvet Beganović sa pozicije savjetnika načelnika (mirvy65@gmail.com). Pripreme i izrada su previše dugo trajale da bi tek 29.05.2008. Općinsko vijeće utvrdilo *Nacrt Strategije za javnu raspravu* sa rokom dostave primjedbi / prijedloga do 12.06.2008.

Radilo se o dokumentu na 92 strane dosta nespretno sklepanim. Na pokušaje da se dokument ozbiljnije pre-

trese i doradi dobio sam „tumačenje“ kako se sve treba brzo okončati, a odmah će se pokrenuti procedure izmjena i dopuna, revizije. Strategija je jednoglasno usvojena 30. 06. 2010. (Sl. glasnik broj 9 /07). Informacija o provođenju Strategije razvoja općine 2007.-2017. izrađena je oktobra 2011. Radi se o dokumentu na 14 stranica sa veoma skromnim-nikakvim dometom. Maja 2007. slijedeći valjda populističke trendove u BiH i Općinsko vijeće Velike Kladuše „proizvelo“ je *Strategiju partnerstva sa građanima*.

Radi se o „ambicioznom“ dokumentu na šest stranica. Uvod i zakonski okvir (Preporuke Komiteta ministara Vijeća Evrope br. R (2001), upustava OSCE-a, Zakona o načelima lokalne samouprave u FBiH...) sa definicijama partnerstva su dobro postavljeni. U vrijeme pripreme i usvajanja ove Strategija u Velikoj Kladuši je djelovalo 20-tak organizacija civilnog društva. Informacija o provođenju ove Strategije nikada nije urađena (odgovor na upit od 25. 12. 2013., broj: 07-05-4379/13 od 27. 01. 2014.). Treća po redu je *Strategija omladinske politike 2010-2014.* od oktobra 2010. koja je „obrađena“ u temi „Demografija i mladi Velike Kladuše“, maj 2018.

Aktuelna *Strategija razvoja općine Velika Kladuša 2014.-2023.*, proglašena je na Općinskom vijeću šestog januara 2014. Na drugoj strani naslovnice navedene su organizacije, konzorciji (MICRO, PLOD, UNDP, SDC...). Radi se o dokumentu sa 166 stranica. Niti na jednom mjestu ovog dokumenta se ne spominje prethodna Strategija razvoja kao da nije ni postojala, a bilo bi sasvim logično da je ključna podloga Analiza razvoja 2007.-2017. Već drugu godinu Programom rada Općinskog vijeća